

Organizace a činnost multidisciplinárních týmů v onkologii

Informace pro pacienty

De novo doporučený postup

Autoři: prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., MHA (garant); doc. MUDr. Tomáš Büchler,
(pracovní tým) Ph.D.; prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.; MUDr. Katarina Petráková, Ph.D.; doc.
MUDr. Igor Kiss, Ph.D.; MUDr. Jindřich Kopecký, Ph.D.; prof. MUDr. Bohuslav
Melichar, Ph.D.
(metodický tým) PhDr. Miloslav Klugar, Ph.D.; MUDr. Lucia Kantorová
Verze: 3.0
Datum: 13. 12. 2022

Informace pro pacienty

Seznamte se se svým multidisciplinárním týmem pro léčbu rakoviny

Multidisciplinární onkologický tým je tým lékařů, zdravotních sester a příbuzných zdravotnických pracovníků (např. dietologů, fyzioterapeutů, sociálních pracovníků, ergoterapeutů, logopedů, psychologů).

Jak multidisciplinární onkologický tým pracuje?

Multidisciplinární tým pro onkologickou péči spolupracuje při diagnostice a vypracování individuálních léčebných plánů pro osoby s rakovinou a přezkoumává jejich léčbu v průběhu i po jejím ukončení.

Tým se pravidelně schází, aby naplánoval a přezkoumal léčbu osoby s rakovinou

Znamená to, že člověk s rakovinou dostává péči, která je individualizovaná, podílí se na ní řada odborníků a zohledňuje širokou škálu životních faktorů.

Tým může zohlednit např.:

- diagnózu a stádium rakoviny
- dostupné možnosti léčby
- vaše preference
- dopad rakoviny na další oblasti vašeho života

Proč jsou multidisciplinární týmy důležité?

Péče o pacienty s rakovinou může být velmi komplikovaná. Na vaší diagnóze, léčbě a průběžné péči se může podílet velké množství zdravotnických pracovníků.

Multidisciplinární tým umožňuje všem těmto odborníkům spolupracovat při plánování vaší péče. Zkracuje se tak doba potřebná ke shromáždění informací o vašem nádorovém onemocnění a k vypracování léčebného plánu. Multidisciplinární týmy zlepšují komunikaci, rozhodování a koordinaci nezbytnou pro vaši péči.

Jak se dozvím, co se stalo na schůzce multidisciplinárního týmu?

Váš onkologický specialista s vámi bude hovořit o tom, co se na týmové schůzce probíralo a jak to ovlivňuje vaši léčbu. Váš onkologický specialista zašle vašemu praktickému lékaři informace, které budou obsahovat doporučení multidisciplinárního týmu a váš počáteční plán léčby. Váš specialista vám vysvětlí plán léčby a odpoví na všechny vaše otázky.

Kdo je členem multidisciplinárního týmu?

Zdravotníci pracovníci, kteří jsou členy multidisciplinárního týmu, se liší v závislosti na typu rakoviny, o které se jedná.

Buďte informováni a zapojte se do rozhodování o své péči

Během léčby rakoviny budete možná muset rozhodovat o své péči. Je důležité, abyste znali všechny možnosti, které máte k dispozici.

Každé nádorové onemocnění je jiné a stejně tak se liší i možnosti léčby a péče pro každého člověka. Léčba rakoviny, kterou podstoupíte, může být ovlivněna řadou faktorů. Patří mezi ně např:

- typ rakoviny, kterou máte
- stádium rakoviny
- váš aktuální zdravotní stav

V každé fázi léčby je důležité, abyste rozuměli možnostem své léčby, abyste se mohli společně s lékařem co nejlépe rozhodnout o své péči. Pokud si nejste jisti, jaké jsou vaše možnosti, požádejte svého lékaře, aby je s vámi probral.

Na co musíte myslet při rozhodování o své léčbě?

Abyste se ujistili, že o své onkologické péči rozhodujete na základě informací, měli byste se cítit pohodlně a klást svému lékaři otázky týkající se vaší léčby, včetně možných přínosů a vedlejších účinků. Pokud vám nedokáže jasně vysvětlit vaše možnosti, požádejte ho, aby vám je vysvětlil znovu nebo vám je poskytl písemně.

Konečné slovo při rozhodování o léčbě rakoviny máte vy. Pokud se s odpověďmi a možnostmi, které vám lékař poskytl, necítíte dobře, můžete požádat o druhý názor.

Zeptejte se svého lékaře na rozsah možností léčby, které jsou pro vás vhodné, a na důvody, proč vám doporučuje určitou léčbu.

Co je to léčebný plán?

V průběhu léčby budete navštěvovat řadu různých lékařů a dalších zdravotnických pracovníků. Plán léčby:

- popisuje, jaká je vaše současná a budoucí léčba;
- poskytuje informace o tom, na koho se obrátit v případě dotazů týkajících se vaší léčby.

Jednotlivé fáze léčby budou záviset na tom, jak vaše rakovina na léčbu reaguje. I když není možné mít dlouhodobý léčebný plán, přesto je nezbytné, abyste věděli, jaký je váš další krok v léčbě.

To vám pomůže, pokud budete potřebovat domluvit následné schůzky nebo pokud budete mít jakékoli dotazy týkající se péče o vaši rakovinu v průběhu jednotlivých fází léčby.

Kdo bude vaším dalším kontaktem?

Zeptejte se svého lékaře, na koho a kdy se máte obrátit v případě jakýchkoli otázek týkajících se vaší onkologické léčby.

Nemusí to být vždy odborník na rakovinu. Může to být zdravotní sestra, sociální pracovník nebo váš praktický lékař.

V případě pochybností se vždy zeptejte svého současného ošetřujícího lékaře, kdo bude vaším dalším kontaktem.

Plánování léčby

Váš ošetřující lékař nebo praktický lékař spolupracuje s multidisciplinárním týmem, aby vám doporučil možnosti léčby. Váš lékař vám je vysvětlí a společně se dohodnete na léčebném plánu.

Na schůzky je dobré vzít si s sebou někoho, kdo vás podpoří a pomůže vám zapamatovat si, o čem se mluví.

Lidé s některými druhy rakoviny mohou potřebovat komplexní léčbu a měli by být vyšetřeni ve specializovaném centru (Národní onkologické centrum nebo Komplexní onkologické centrum, viz [Mapa KOC](#)).

Léčba rakoviny závisí na několika faktorech:

- typu rakoviny, kterou máte;
- stádiu a stupni pokročilosti rakoviny;
- vašeho celkového zdravotního stavu;
- vašich vlastních rozhodnutí a preferencích.

Některé druhy léčby rakoviny mohou ovlivnit plodnost. Pokud je pro vás důležité mít v budoucnu děti, poraďte se o tom se svým lékařem PŘED zahájením léčby.

Způsoby léčby rakoviny

Hlavní způsoby léčby rakoviny jsou:

- operace
- radioterapie (ozařování)
- chemoterapie
- hormonální léčba
- cílená léčba
- imunoterapie

Mnoho lidí podstupuje kombinaci těchto léčebných postupů. Ne všechny typy léčby jsou vhodné pro každý typ rakoviny.

Někteří lidé také využívají paliativní péči ke zvládnání příznaků nebo se účastní klinických studií, které testují nové možnosti léčby rakoviny.

Účel léčby

V závislosti na vaší situaci to může být:

- léčebný – úplně vyléčit rakovinu
- udržovací – kontrola rakoviny a zastavení jejího růstu a šíření
- paliativní – zvládnout příznaky způsobené rakovinou

Pořadí léčby

Pokud potřebujete více než jeden typ léčby rakoviny, obvykle je budete podstupovat postupně. Léčba se popisuje jako:

- Primární – hlavní léčba rakoviny, např. operace.
- Adjuvantní – podává se po primární léčbě, např. léčba po operaci ke snížení rizika návratu rakoviny.
- Neoadjuvantní – podává se před primární léčbou, např. léčba ke zmenšení velkých nádorů před operací.

Někdy mohou být podány dvě léčby současně. Tato léčba se nazývá souběžná léčba. Příkladem je chemoradioterapie, kdy se ozařování a chemoterapie podávají současně.

Porozumění možnostem léčby

Váš odborník by vám měl vysvětlit:

- jaká léčba je podle něj pro vás nejlepší;
- jakou očekává pomoc;
- kde můžete léčbu podstoupit;
- případné vedlejší účinky, které se u vás mohou vyskytnout;
- zda existuje klinická studie, které byste se mohl/a zúčastnit;
- případné náklady spojené s léčbou.

To vám pomůže učinit informované rozhodnutí o tom, jakou léčbu podstoupit.

Rozhodování o léčbě

Několik klíčových bodů, které je třeba si zapamatovat při rozhodování o léčbě:

- Ujistěte se, že máte k dispozici všechny informace, které potřebujete k rozhodnutí, včetně informací o nákladech, které budou s léčbou spojeny.
- Pokud volbám nerozumíte, požádejte odborníka o srozumitelnější vysvětlení.
- Na rozhodnutí nespěchejte.
- Dejte si čas na promyšlení svých rozhodnutí a prodiskutujte je s lékařem a rodinou nebo přáteli.
- Pokud nejste s nabízenými možnostmi spokojeni, můžete požádat o návštěvu jiného specialisty, který vám poskytne druhý názor.

Plán léčby

Jakmile se s odborníkem dohodnete na léčbě, bude sestaven léčebný plán.

V léčebném plánu jsou uvedeny tyto podrobnosti:

- různé léčebné postupy, které budete podstupovat;
- pořadí, v jakém budou prováděny;
- kde budete jednotlivé léčebné postupy provádět;
- co bude každá léčba zahrnovat;

- jak dlouho bude léčba trvat.

Zahájení léčby

Před zahájením léčby se ujistěte, že víte:

- datum a čas vaší první léčby;
- kam musíte jít;
- zda potřebujete předem provést nějaká vyšetření;
- zda byste se měli na něco připravit;
- kdy budete muset navštívit svého specialistu příště.

Převzato z: [Cancer Institute NSW](#)

Další komplexní informace pro pacienty naleznete na: <https://www.linkos.cz/pacient-a-rodina/>

Kompletní klinický doporučený postup pro multidisciplinární péči v onkologii je dostupný [zde](#).